

**ZÁPIS (č. 2/2012) ZE ZASEDÁNÍ RADY VLÁDY ČR PRO ZÁLEŽITOSTI ROMSKÉ
MENŠINY ZE DNE 13. 07. 2012**

DATUM A ČAS: 13. července 2012 od 14:00 – 19:00 hod.

MÍSTO KONÁNÍ: Zasedací sál vlády ČR
Strakova akademie
nábř. E. Beneše 4, Praha 1

PŘÍTOMNÍ ČLENOVÉ:

BALÁŽ Jozef, Mgr.
BALOG Jan
BALOGOVÁ Lenka, Bc. (místopředsedkyně Rady)
BANGA Patrik
BEŇÁK David, Mgr.
BRADOVÁ Jiřina, Bc.
DANIEL Jiří, Bc.
FILOVÁ Božena
HORVÁTHOVÁ Věra, Bc.
JIRÁNEK Dan, Ing.
KÖTTNEROVÁ Renata, PhDr.
KUROVÁ Lenka, Mgr.
POLÁČKOVÁ Lýdia, Bc.
SCHNEIDER Jiří, Ing.
SLIVKA Roman, Bc.
ŠIMÁČEK Martin, Bc.
ŠIMŮNKOVÁ Monika, Mgr. (výkonná místopředsedkyně Rady)

ZÁSTUPCI S POVĚŘENÍM:

DANIEL Stanislav, Bc. (Asociace krajů ČR, zástupce JUDr. Michala Haška)
DOBEŠ Jan, Mgr. (MPSV, zástupce Dr. Ing. Jaromíra Drábka)
JUNG Tomáš, MBA (MZ, zástupce MUDr. Vítězslava Vavrouška)

NEPŘÍTOMNÍ ČLENOVÉ:

NEČAS Petr, RNDr. (předseda Rady)

HOSTÉ:

GABRIELOVÁ Květoslava, Mgr. (MK)
GALBAVÝ Vladimír (Celostátní Asociace Romů)
GJURICOVÁ Jitka, Mgr. (MV)
HUŠKOVÁ Vilma, Mgr. (Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání)
KALAŠNIKOV Jiří, JUDr. (MZV)
KALISTOVÁ Kateřina, JUDr. (Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání)
ONDRŮJOVÁ Zuzana, Mgr. (Kancelář veřejného ochránce práv)

RŮŽIČKA Čeněk (Výbor pro odškodnění romského holocaustu)
RYBOVÁ Lucie, Mgr. (MPSV)
ŠTERN Pavel, Mgr. (Probační a mediační služba ČR)
TIŠER Štefan (člen Rady vlády pro národnostní menšiny)
URBÁNIKOVÁ Marína, Mgr. (Kancelář veřejného ochránce práv)

**ZA ODD. KANCELÁŘE RADY VLÁDY ČR PRO ZÁLEŽITOSTI ROMSKÉ
MENŠINY A SEKRET. RADY VLÁDY PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY**

KLÍPA Ondřej, Mgr.
KOŠATKOVÁ Eva, Mgr.
LUDLOVÁ Nikola, Bc.
MARTÍNEK Martin, MA

Bod jednání č. 1 – Zahájení

Výkonná místopředsedkyně Rady Mgr. Monika Šimůnková přivítala přítomné na druhém zasedání Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“) v tomto roce. Omluvila nepřítomnost předsedy Rady RNDr. Petra Nečase, který se musel účastnit schůze poslanecké sněmovny. Z tohoto důvodu se ujala také řízení zasedání ona. Bylo zjištěno, že je přítomno 20 členů Rady či zástupců s pověřením, tj. Rada byla usnášeníschopná.

Na zasedání přivítala nového člena občanské části Rady, p. Patrika Bangu, a hosty, kteří měli vystoupit v rámci jednotlivých bodů programu. Požádala P. Bangu, aby se krátce představil.

P. Banga sdělil, že působí jako žurnalista v internetové verzi deníku Mladá Fronta Dnes. Romské problematice se věnuje od šestnácti let, kdy začal pracovat jako streetworker. Byl zapojen do mnoha integračních projektů.

Bod jednání č. 2 – Přednesení a schválení návrhu programu

M. Šimůnková přednesla návrh programu a oznámila změny, ke kterým došlo oproti tištěné verzi programu, jež měli členové k dispozici v podkladech.

Změnou bylo vložení bodu č. 4, který se věnoval *návrhu Zprávy o stavu romské menšiny v ČR za rok 2011* (dále jen „Zpráva“). Zpráva měla být původně projednána v rámci bodu o činnosti Oddělení kanceláře Rady avšak vzhledem k rozsáhlosti materiálu a termínu, do kdy musí být předložen vládě, si dle jejího názoru zaslouží zvláštní bod jednání. Další změnou bylo, v důsledku absence J. Ráče na jednání, vypuštění bodu č. 13, tj. představení projektu Mezinárodní romské knihovny.

NÁVRH PROGRAMU JEDNÁNÍ:

- bod č. 1 Zahájení;
- bod č. 2 Přednesení a schválení návrhu programu;
- bod č. 3 Rezignace členů Rady;
- bod č. 4 Zpráva o stavu romské menšiny v ČR za rok 2011;
- bod č. 5 Schválení dotací;
- bod č. 6 Inkluzivní vzdělávání;
- bod č. 7 Plány změn v rámci přípravy sociálních reforem II;
- bod č. 8 Prezentace Romů v médiích;
- bod č. 9 Představení programu Aliance proti dluhům;
- bod č. 10 Činnost Sekce pro lidská práva a oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny;
- bod č. 11 Činnost Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách;
- bod č. 12 Představení podnětu Celostátní asociace Romů;
- bod č. 13 Různé;
- bod č. 14 Závěr.

Po té dala M. Šimůnková hlasovat o návrhu programu.

Výsledek hlasování:

Pro – 19

Proti – 0

Zdržel se – 0

Návrh programu byl přijat.

Bod jednání č. 3 – Rezignace členů Rady

Místopředsedkyně Rady L. Balogová, zprostředkovala informaci o rezignaci tří členů občanské části Rady a přednesla návrhy na jmenování jejich nástupců.

Statut Rady stanovuje, aby byli členové Rady vybíráni s přihlédnutím ke krajskému rozdělení. Odstupujícími členy jsou: Ing. J. Holek (Liberecký kraj), Štefan Gabčo (Karlovarský kraj) a David Dudáš (Plzeňský kraj). Kandidáti, kteří by je mohli v Radě nahradit, jsou: Antonín Gábor (Liberecký kraj), Emil Voráč a Milan Kováč (Karlovarský kraj), David Tišer (Plzeňský kraj). Výkonná místopředsedkyně Rady M. Šimůnková navrhla dále Mgr. Srí Kumara Vishwanathana. Stejně tak navrhl M. Šimáček Zlatuši Tomášovou a Jana Šipoše.

Z navržených kandidátů vybere 3 vhodné kandidáty předseda RNDr. Petr Nečas, a to na základě podkladů dodaných kanceláří Rady. Potom, co předseda Rady rozhodne o výběru kandidátů na 3 uvolněná místa, bude vládě předložen k projednání materiál s návrhem na jejich jmenování.

Následovalo stručné představení navržených představitelů občanské společnosti. Po té nechala výkonná místopředsedkyně Rady hlasovat o níže uvedeném návrhu usnesení.

Návrh usnesení

Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

ze dne 13. července 2012 k bodu č. 3

Návrh na jmenování nových členů Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

Rada

I. doporučuje svému předsedovi vybrat nástupce za tři rezignující členy Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny z následujících kandidátů: Jan Šipoš, Zlatuše Tomášová, Mgr. Kumar Vishwanathan, Milan Kováč, David Tišer, Emil Voráč, Antonín Gábor;

II. ukládá tajemníkovi Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny, aby oslovil navržené kandidáty a připravil ve spolupráci s výkonnou místopředsedkyní Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny podklady pro jmenování nových členů Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny.

Výsledek hlasování:

Pro – 13

Proti – 0

Zdržel se – 7

Návrh usnesení byl přijat.

Bod jednání č. 4 – Zpráva o stavu romské menšiny v ČR za rok 2011

V tomto bodě byl členům Rady představen návrh *Zprávy o stavu romské menšiny v ČR za rok 2011*, kterou by měla Rada dle návrhu usnesení vzít na vědomí. Tento vládní dokument se vytváří každý rok a dle usnesení vlády ze dne 12. října 2011 č. 750 by měl být vládě předložen k projednání do 31. července 2012. Cílem dokumentu je zhodnotit situaci Romů a úspěšnost opatření, která byla uskutečněna v oblasti romské integrace v roce 2011.

O. Klípa uvedl, že Zpráva v úvodu pojednává o institucionálním zabezpečení romské integrace na národní, krajské a lokální úrovni. Na tuto část navazují kapitoly hodnotící situaci Romů v oblasti romské kultury, vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, zdraví, v sociální oblasti a v oblasti bezpečnosti. V závěru materiál představuje zapojení ČR do mezinárodních iniciativ spojených s romskou integrací a shrnuje hlavní závěry a doporučení. Přílohy Zprávy obsahují informace o plnění úkolů napomáhajících integraci Romů, které vyplývají z usnesení vlády, a informace o naplňování závazků plynoucích ze zapojení ČR do mezinárodní iniciativy Dekáda romské inkluze 2005 - 2015.

M. Šimůnková navzdory tomu, že k materiálu měla menší výhrady, je toho názoru, že Zpráva situaci za uplynulý rok hodnotí věcně a kriticky. Vyzvala členy k vznesení případných připomínek.

J. Gjuríčová sdělila, že se za Ministerstvo vnitra ČR ke Zprávě vyjádří v rámci připomínkového řízení. D. Beňák kritizoval rezorty za neplnění úkolů, které vyplývají z příslušných usnesení vlády. Alespoň o tom vypovídá příloha Zprávy s názvem *Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31. prosince 2011*, kde u řady úkolů chybí informace o jejich plnění v roce 2011. Rada by měla trvat na tom, aby byly úkoly důsledně plněny, případně odstranit překážky, které brání jejich naplnění či přehodnotit jejich smysluplnost ve stávajících podmínkách.

L. Balogová upozornila na problém s nedostatkem relevantních dat vzhledem k tomu, že v posledních letech neprobíhají na národní úrovni výzkumné projekty. V roce 2010 mělo MPSV zadat vytvoření nové výzkumné studie, která by navazovala na Gabalovu *Analýzu sociálně vyloučených romských lokalit* z roku 2006. Tato studie měla být východiskem pro nové programovací finanční období evropských fondů (tj. 2010 – 2014). Dodnes však nebyla tato studie mapující situaci vyloučených Romů zahájena. Radě, ale i ostatním institucím státní správy pak chybí statistické údaje, na základě nichž by měla být koncipována opatření ke zlepšení situace Romů. R. Köttnerová vznesla pozměňovací návrh usnesení ke Zprávě v tom smyslu, že se mají od jednotlivých rezortů vyžádat chybějící informace, případně vysvětlení důvodů, proč nebyly splněny úkoly vyplývající z usnesení.

Výkonná místopředsedkyně Rady M. Šimůnková dala hlasovat o pozměňovacím návrhu usnesení.

Návrh usnesení

Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

ze dne 13. července 2012 k bodu č. 4

Návrh Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2011

Rada

I. bere na vědomí návrh Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2011;

II. doporučuje, aby jednotlivé resorty doplnily informace o plnění usnesení a důvody případného neplnění úkolů.

Výsledek hlasování:

Pro – 20

Proti – 0

Zdržel se – 0

Návrh usnesení byl přijat.

Bod jednání č. 5 – Schválení návrhu dotací

U dotačního programu *Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce* pro rok 2012 bylo třeba dorozdělit zbývající finanční prostředky. Tyto prostředky byly získány snížením rozpočtů některými nestátními neziskovými organizacemi, jimž byla přiznána dotace, dále návrhem na převedení nevyužitých prostředků z dotačního programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti. Za tím účelem bylo svoláno dodatečné zasedání Komise pro hodnocení projektů. Ta rozhodla, že z částky 577 tisíc Kč navrhne přidělit 372 tisíc Kč o. s. Společně – Jekhetane a 205 tisíc Kč o. s. Salinger Jedná se o organizace, které neobdržely žádnou podporu, přitom však byly na prvních dvou místech těsně pod čarou při hodnocení žádostí o dotace.

Návrh usnesení

Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

ze dne 13. července 2012 k bodu č. 5

Schválení návrhu dotací: dorozdělení finančních prostředků u dotačního programu *Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce* pro rok 2012

Rada

I. bere na vědomí zápis z III. zasedání Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu *Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce* pro rok 2012 dne 18. června 2012, který bude přílohou zápisu ze zasedání Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny ze dne 13. července 2012;

II. schvaluje výsledky projednání žádostí o dotaci k programu *Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce* uvedené v zápisu z III. zasedání Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu *Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce* pro rok 2012 dne 18. června 2012;

III. ukládá sekretariátu, aby předložil návrhy na přidělení dotací schválené Radou vedoucímu Úřadu vlády ČR.

Výsledek hlasování:

Pro – 20

Proti – 0

Zdržel se – 0

Návrh usnesení byl přijat.

Bod jednání č. 6 – Inkluzivní vzdělávání

Téma inkluzivní vzdělávání je pravidelným bodem programu jednání Rady. Na toto zasedání byli pozváni následující hosté: JUDr. Vít Alexander Schorm, vládní zmocněnec pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku, který prezentoval stanovisko Výboru ministrů Rady Evropy k naplňování požadavků vyplývajících z rozsudku D. H. a ostatní versus ČR, Mgr. Zuzana Ondrůjová a Mgr. Marína Urbániková, působící v Kanceláři veřejného ochránce práv, jež Radě předložily výsledky *Výzkumu veřejného ochránce práv k otázce etnického složení žáků bývalých zvláštních škol*, dále Mgr. Jakub Stárek, vrchní ředitel Sekce vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále jen „MŠMT“), který přítomné seznámil s aktuálním vývojem v oblasti inkluzivního vzdělávání a reagoval na dotazy členů Rady. V závěru členka Rady PhDr. Renáta Köttnerová představila návrhy Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace na opatření v oblasti vzdělávání.

V. Schorm sdělil, že dohled nad výkonem rozsudku Evropského soudu pro lidská práva vykonává Výbor ministrů Rady Evropy, což je orgán složený z delegací jednotlivých členských států Rady Evropy. Důležitou přípravnou roli sehrává sekretariát tohoto Výboru ministrů. Co se týče výkonu rozsudku D. H. a ostatní, považuje V. Schorm za důležité zrekapitulovat vývoj předcházející rozhodnutí soudu.

Rozsudek byl vydán téměř před pěti lety v listopadu 2007, a vzhledem k tomu, že se týká práva dětí na vzdělávání, je celá záležitost považována za naléhavou a plynutí času je kritické. Původně se situace vyvíjela pozitivně, dva a půl roku po rozsudku byl představen NAPIV, Národní akční plán inkluzivního vzdělávání, jako akční plán implementace rozsudku, který byl považován Výborem ministrů za uspokojivý dokument. Po volbách v létě roku 2010 začala být mezi delegacemi ve Výboru ministrů patrná určitá nervozita, následně bylo třeba potvrdovat, že NAPIV bude naplněn, že tu je silná politická vůle tak učinit. Výbor ministrů Rady Evropy však konstatoval, že NAPIV neodpovídá na všechny otázky, které je třeba vyřešit. Proto požádal o některé doplňující informace, přičemž kladl důraz na účinky přijímaných opatření pro nejbližší školní rok (tj. 2011/2012), tedy ve vztahu k dětem, které již v systému praktického školství jsou. Vedle toho nevládní organizace uváděly prakticky při každé příležitosti ve svých písemných podáních adresovaných Výboru ministrů, že žádný pokrok v terénu není patrný, že přijímaná opatření nejsou dostatečná a vykazují mezery a že některé kroky jsou dokonce kontraproduktivní. Jisté je, že na tuto kritiku některé delegace ve Výboru ministrů slyší a ventilují ji i na jednáních. O všech těchto věcech je MŠMT průběžně informováno a má možnost se k nim vyjadřovat. Následně je vždy v kanceláři vládního zmocněnce vyhodnocováno, zda je účelné reagovat také ve Štrasburku. Jak vyplývá z podkladů MŠMT, dosud nebylo možné splnit kladené požadavky, především, co se týče monitoringu účinnosti přijímaných opatření a pokroku dosahovaného v terénu. Nejasnosti přetrvávají také ohledně toho, zda resort školství naplňuje další dokument schválený vládou, a to Strategii boje proti sociálnímu vyloučení, která počítá s ukončením systému praktického školství. Vzhledem k těmto skutečnostem Výbor ministrů požádal o vyjasnění statusu NAPIV, zejména ve vztahu ke Strategii boje proti sociálnímu vyloučení. Dále vyjádřil znepokojení nad tím, že dosud nejsou k dispozici údaje o dopadu novel vyhlášek č. 72 a 73 z roku 2005 v praxi a že výsledky šetření České školní inspekce budou známy až několik týdnů před zahájením nového školního roku 2012/2013. Výbor ministrů také vyzval Českou republiku, aby mu před zářijovým zasedáním podala zprávu o výsledcích šetření Veřejného ochránce práv a České školní inspekce a do termínu prosincového zasedání předložila konsolidovaný akční plán výkonu rozsudku, který bude obsahovat jasnou krátkodobou a střednědobou strategii, časový harmonogram, rozpočtové krytí a zohlední také otázky, které byly formulovány již v roce 2010.

V této době je tedy klíčové do konce srpna 2012 předložit zprávu, která bude obsahovat výsledky šetření Veřejného ochránce práv a České školní inspekce, a to nejlépe včetně opatření, která Česká republika přijímá, či má závazně naplánováno přijmout v reakci na jejich zjištění a doporučení. Dále v návaznosti na jednání se sekretariátem Výborem ministrů sestavit a v říjnu 2012 předložit zmíněný konsolidovaný akční plán dalších kroků přijímaných za účelem výkonu rozsudku.

V. Schorm byl sekretariátem Rady vlády požádán, aby na Radě sdělil, jaké sankce hrozí České republice za neplnění povinností plynoucích z rozsudku Štrasburského soudu. V. Schorm k tomu na úvod řekl, že takto problém nestojí. Není etické se starat, zda nás čeká postih za neplnění rozsudku, spíše bychom měli dělat vše pro to, aby naplněn byl. Rozsudek je závazný, není to žádné doporučení. Rada Evropy, jako mezivládní, mezinárodní organizace, používá zpravidla sankcí ve formě politického tlaku vykonávaném přes přijímání rozhodnutí, rezolucí, vydávání tiskových zpráv, kromě toho má k dispozici právní instrumenty. Členský stát může být z Rady Evropy vyloučen, nebo mu mohou být pozastavena jeho členská práva, případně lze proti němu zahájit navazující řízení před Evropským soudem pro lidská práva. Ale přímé finanční postihy, podobně jako je tomu třeba v Evropské Unii, nehrozí. Nerespektovat rozsudek týkající se přístupu dětí ze znevýhodněné menšiny ke vzdělání je hanba, je to postoj neslučitelný s myšlenkou demokratického právního státu, který má zajišťovat všem osobám na svém území lidská práva a základní svobody. Česká republika také mohla být posledním rozhodnutím Výboru ministrů Rady Evropy, tedy z června letošního roku, přímo kritizována za nedostatek politické vůle rozsudek vykonat. České diplomacii se podařilo tento krok odvrátit, ovšem záměr Výboru ministrů prosadit slova o absenci politické vůle svědčí o vážnosti situace a také o tom, že důvěryhodnost naší země je podkopána. Kancelář vládního zmocněnce a také Stálá mise České republiky při Radě Evropy ministerstvo školství o situaci průběžně informuje. Kancelář vládního zmocněnce od MŠMT také vyžaduje spolupráci, k čemuž je oprávněna v souladu se zákonem a usnesením vlády. Poskytované podklady však ne vždy obsahují odpovědi na položené otázky a ne vždy jsou využitelné pro zprávy předkládané Výboru ministrů Rady Evropy. Po MŠMT se přitom neřádá nic, co by nebylo v jeho pravomoci a působnosti. Jak říká ustanovení § 22 zákona č. 2 z roku 1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ministerstva zkoumají společenskou problematiku ve své působnosti, analyzují dosahované výsledky, činí opatření v řešení aktuálních otázek, vypracovávají koncepce jejich řešení a tak podobně. Musí se v první řadě změnit přístup tak, aby se opatření připravovala po analýze situace, aby byl jejich dopad monitorován a aby podle zjištěných výsledků byla tato opatření upravována nebo doprovázena dalšími opatřeními, která znásobí dosahované pozitivní výsledky. Je třeba si uvědomit, že v tomto okamžiku neexistují doklady o tom, že by se situace ohledně procentuálního zastoupení romských dětí mezi žactvem základních škol praktických měnila výrazně k lepšímu. Čísla, která jsou k dispozici a jež mapují vývoj přibližně za uplynulé dva roky, uvádí rozmezí 28 až 35 % míru romských dětí mezi žáky praktických škol. Údaj o 32 až 35 % uvádí i výzkum Veřejného ochránce práv. Důležité je také mít představu o kýženém stavu. Dodnes není jasné, zda mají být praktické školy zrušeny, či v jaké podobě mají nadále fungovat. Je třeba brát v úvahu, že čas značně pokročil. Od vydání rozsudku uplynulo již více než čtyři a půl roku. Dne 27. března 2012 zveřejnil Výbor ministrů Rady Evropy zprávu organizace Open Society Justice Initiative (OSJI), která se věnuje implementaci případu D. H. a ostatní versus Česká republika. Zpráva poukazuje na přetrvávající krizi v přijetí opatření, jež jsou nezbytná pro naplnění závazků týkajících se inkluzivního vzdělávání. Do předložení konsolidovaného plánu dalších kroků do Štrasburku zbývají už jen dva měsíce. Pokud k němu ze strany Výboru ministrů nebudou připomínky, je nutné tento plán skutečně naplňovat, sledovat dosahované výsledky a podle nich opatření případně upravovat tak, aby se výsledky opravdu dostavily. Závěrem V. Schorm uvedl, že

pevně věří a doufá, že ministerstvo školství si je své zodpovědnosti vědomo a že se úkolu zhostí s vědomím jeho závažnosti a významu.

K tématu inkluzivního vzdělávání dále přispěla svou prezentací Mgr. Zuzana Ondrůjová, působící v Kanceláři veřejného ochránce práv v Oddělení rovného zacházení jako právnička. Z. Ondrůjová navázala na V. Schorma a nastínila ústřední body rozsudku D. H. a ostatní versus Česká republika a jejich vztah k výzkumu, který realizoval veřejný ochránce práv. Rozsudek D. H. byl totiž impulsem pro jeho zadání. Prvním bodem je spor o relevanci statistiky jako důkazu. Evropský soud pro lidská práva konstatoval, s odkazem na dvě směrnice Evropské Unie, a sice směrnici Rady Evropy č. 80 z roku 1997 o důkazním břemenu v případech diskriminace na základě pohlaví a dále na základě tzv. rasové směrnice č. 43 z roku 2000, že statistika jako důkaz je přijatelná. Prokazovat diskriminační jednání je velice obtížné. Osobám, které se cítí být poškozeny ve svém právu na rovné zacházení, stačí soudu předložit společně s tvrzením o diskriminaci jakýkoliv důkaz, včetně statistických údajů. Tímto je založena vyvratitelná domněnka nepřímé diskriminace. V takovém případě se důkazní břemeno přenáší na stát, aby prokázal, že k diskriminaci nedochází. Ve sporu D. H. a ostatní versus Česká republika se 18 českých občanů romské etnicity obrátilo po vyčerpání vnitrostátních prostředků k Evropskému soudu s tvrzením, že byli diskriminováni ve svém právu na vzdělání tím, že byli v letech 1996 až 1999 zařazováni do zvláštních škol. Jako důkaz byla předložena statistika, jež byla výsledkem dotazníkové akce realizované na Ostravsku. Osloveni byli ředitelé z 69 základních škol a 8 zvláštních škol. Statistika přinesla údaj, že děti romské etnicity tvořily více než 50 % žáků zvláštních škol. Vzhledem k tomu, že česká vláda toto důkazní břemeno neunesla z důvodu toho, že nebyla schopna tento údaj jakkoliv napadnout, omezila se pouze na tvrzení, že na Ostravsku je vysoká populace Romů a zároveň snižovala objektivitu údajů zmíněné statistiky. Nicméně rozsudek konstatoval porušení článku 14 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (článek o Zákazu diskriminace). Tento článek zní: „Užívání práv a svobod přiznaných touto Úmluvou musí být zajištěno bez diskriminace založené na jakémkoli důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení.“ Vnitrostátní úprava kodifikuje zákaz diskriminace zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (tzv. antidiskriminační zákon), a sice na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženství, víry, světového názoru, zdravotního postižení, věku anebo sexuální orientace. Antidiskriminační zákon rozlišuje diskriminaci přímou a nepřímou. Nepřímá diskriminace je definována v § 3 následovně: „Nepřímou diskriminací se rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.“ K tomu je nutno podotknout, že panují i názory, že pokud se jedná o rasu, či etnický původ, neexistuje legitimní cíl, kvůli němuž by bylo přípustné, aby na tomto základě docházelo k diskriminaci. Nepřímá diskriminace je diskriminace *de facto*. V daném případě se jednalo o to, že v důsledku nastavení vzdělávacího systému docházelo k diskriminaci určité skupiny ve vzdělávacím procesu.

Z. Ondrůjová vysvětlila, proč se výzkumu ujal právě veřejný ochránce práv (dále jen „ochránce“). V souvislosti s přijetím antidiskriminačního zákona byla působnost ve věcech práva na rovné zacházení a ochrany před diskriminací svěřena právě této instituci, a to zákonem č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, konkrétně dle § 1 odstavce 5. V ustanovení § 21b téhož zákona je definováno, jakým způsobem ochránce tuto působnost

vykonává. Vykonává ji prostřednictvím poskytování metodické pomoci obětem diskriminace při podávání návrhů na zahájení řízení z důvodů diskriminace, prováděním výzkumu, zveřejňováním zpráv a vydáváním doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací a také zajišťováním výměny dostupných informací s příslušnými evropskými subjekty. Z výše řečeného plyne, že ochránce je oprávněn provádět výzkum.

M. Urbániková shrnula metodu a výsledky výzkumu. Do výzkumu bylo zahrnuto 67 bývalých zvláštních škol (typ vzdělávacího zařízení, který existoval do roku 2005), které jsou dnes vesměs označovány jako základní školy praktické, ale nemusí tomu tak být vždy. Výběr škol byl generován náhodně počítačem a vybíráno bylo ze seznamu České školní inspekce, který celkově čítal 71 škol. Byl to nejucelenější seznam, který měli výzkumníci k dispozici. Ani ministerstvo školství, ani Česká školní inspekce nemá kompletní seznam těchto škol, tj. škol, kde se žáci vzdělávají podle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Při výběru škol byla kladena podmínka, aby byly ve výzkumu rovnoměrně proporcionalně zastoupené všechny kraje podle počtu obyvatel. V rámci škol se výzkumníci zaměřovali pouze na třídy, kde jsou žáci vzděláváni podle programu s přílohou LMP. Data byla získávána pomocí kombinace dvou metod. Jedna z nich byla metoda pozorování třetí stranou, kterou prováděli pracovníci kanceláře Veřejného ochránce práv ve třídách ve dvojicích, aby se minimalizovalo riziko subjektivity. Druhá metoda spočívala v identifikaci romské etnicity na základě nepřímých kritérií, kterou prováděli třídní učitelé, znalí sociálního zázemí žáků. Procento zastoupení romských žáků ve třídách bylo učiteli odhadnuto na 35 %, přičemž tento údaj vyplynul z celkového počtu 2600 vyplněných dotazníků (tj. o 2600 žácích), u zbývajících jedné třetiny žáků odmítli učitelé spolupráci. Aktivita ochránce nebyla v tomto směru vždy akceptována. Tento údaj je velmi podobný údaji, ke kterému došli pracovníci kanceláře ochránce. Ti ho stanovili na 32 % a zahrnuje 2800 žáků, tj. 71 % celkové počtu žáků. Zbývajících 29 % žáků nebylo v době návštěvy pracovníků kanceláře ve třídách přítomno. Tyto výsledky získávají větší výpovědní hodnotu, když si uvědomíme, že podle odhadů tvoří občané romské etnicity v celkové populaci v ČR 1,4 až 2,8 %, což představuje 150 až 300 tisíc lidí. Z komparace těchto údajů je zřejmé, že žáci romské etnicity jsou v praktických základních školách zastoupeni ve větší míře než děti s majoritní etnicitou, přičemž nejde o zanedbatelný rozdíl. To má samozřejmě svoje právní důsledky, o kterých hovořila Z. Ondrůjová. Právní závěr plynoucí z tohoto statistického údaje je, že nepřímá diskriminace byla potvrzena a že se nejedná pouze o oblast Ostravska, ale o území celé České republiky. Ochránce se zabýval i tím, z jakých důvodů k diskriminaci dochází. Využil memoranda podepsaného mezi Veřejným ochráncem práv, Českou obchodní inspekcí a Českou školní inspekcí, jež opravňuje zaměstnance kanceláře Veřejného ochránce práv účastnit se, jako přizvané osoby, inspekční činnosti. Pracovníci kanceláři nyní tedy navštěvují školská poradenská zařízení, tj. pedagogicko-psychologické poradny a speciální poradenská centra, jelikož jsou to právě tato zařízení, která vydávají doporučení k zařazení do speciálních vzdělávacích programů (i když toto zařazení lze realizovat pouze na základě informovaného souhlasu rodičů). Předmětem inspekční činnosti je státní kontrola dodržování vybraných ustanovení školského zákona a prováděcích vyhlášek (zejména vyhlášky č. 73/2005 Sb. a 72/2005 Sb.). Ochránce, v rámci svých zvláštních oprávnění dle § 22 odstavce 1 zákona o Veřejném ochránci práv, navrhl tři doporučení, jež mají zamezit přetrvávající diskriminaci ve vzdělávání. Jedno z nich je adresováno vládě ČR a jeho obsahem je apel, aby do zákona byla zakotvena priorita individuální integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na základní škole a dále aby obsahoval jasnou koncepci základního vzdělávání. Současná koncepce žádný zákonný rámec nemá. Vyhláška v mezích zákona pouze specifikuje, že „Speciální vzdělávání žáků se zdravotním postižením je zajišťováno formou individuální integrace (v běžné škole), formou skupinové integrace (ve třídě zřízené pro žáky se

zdravotním postižením v běžné škole), ve škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením nebo kombinací těchto forem. Z této formulace nevyplývá, která forma je z hlediska dítěte prioritní. Ochránce apeluje, aby vláda vypracovala návrh novely školského zákona, kde by prioritou vzdělávání formou individuální integrace byla jasně zakotvena. Další doporučení jsou směřována k ministerstvu školství. Ochránce doporučuje, aby se změnila prováděcí vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, neboť tato vyhláška je v rozporu se školským zákonem, respektive jde nad jeho rámec. Tento zákon pouze říká, že se pro žáky se zdravotním postižením mohou zřizovat speciální třídy, skupiny či školy, ovšem nestanovuje, že do nich mají být umísťováni žáci bez zdravotního postižení, případně žáci zdravotně či sociálně znevýhodnění. Jedná se konkrétně o ustanovení § 10 odstavce 2¹ a dále ustanovení § 3 odstavce 5², nově účinné od roku 2011, této vyhlášky, která umožňují (dočasně) vzdělávat žáka bez zdravotního postižení či pouze se sociálním či zdravotním znevýhodněním ve speciální škole. Vzhledem k tomu, že vyhláška má pouze konkretizovat ustanovení zákona, nesmí jít nad jeho rámec. Z toho plyne, že vyhláška č. 73/2005 Sb., je v rozporu se zákonem a ústavně zaručeným právem na vzdělání podle článku 33 Listiny základních práv a svobod, a z tohoto důvodu ochránce navrhuje výše zmíněná ustanovení z vyhlášky bez dalšího vypustit. Třetím doporučením je změna názvosloví typů škol a evidence žáků vzdělávaných podle přílohy rámcového vzdělávacího programu pro žáky s lehkým mentálním postižením, a to za účelem transparentnosti. Jelikož, jak už několikrát zaznělo, ani ministerstvo školství, ani Česká školní inspekce, nemá přehled, kolik škol s tímto vzdělávacím programem existuje a kolik žáků bez zdravotního postižení či pouze se sociálním či zdravotním znevýhodněním se v nich vzdělává. Ochránce i v tomto případě navrhuje novelizaci vyhlášky, která by stanovovala povinnost evidovat tyto školy a počet v nich vzdělávaných žáků a pravidelně tyto údaje aktualizovat a zasílat je Kanceláři veřejného ochránce práv a České školní inspekci. Zároveň navrhuje, aby ministerstvo školství zvažilo změnu názvosloví typů škol.

J. Stárek na úvod omluvil nepřítomnost ministra školství a náměstka ministra a poděkoval zmocněnci pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva za diplomatické umění, které vedlo k získání času pro zformulování dalších opatření pro Výbor ministrů Rady Evropy a prokázání, že Česká republika je na dobré cestě, co se týče naplňování jednotlivých částí rozsudku. V návaznosti na svoje předřečníky sdělil, že ministerstvo školství ústy prvního náměstka J. Nantla veřejně deklarovalo, že si je vědomo vážnosti situace a problémy chce efektivně řešit jak ve vztahu k rozsudku, tak v rámci národní vzdělávací koncepce. Ministerstvo školství je vrchnostenská organizace, která na základě kompetenčního zákona o těchto otázkách rozhoduje, ovšem v praxi prosadit jednotlivá opatření vyžaduje projít dalšími mechanismy, do kterých vstupuje poslanecká sněmovna a senát, přičemž proces jejich zavedení ovlivňují i výsledky diplomatických jednání a názory a postoje občanské společnosti. Ministerstvo intenzivně spolupracuje se zmocněncem pro zastupování ČR před ESLP a J. Stárek osobně dohlíží na přípravu konsolidovaného akčního plánu, který má vést k naplňování jednotlivých bodů rozsudku. Dosud představená opatření,

¹ „Do třídy nebo studijní skupiny zřízené pro žáky se zdravotním postižením mohou být na základě žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka a písemného doporučení školského poradenského zařízení zařazeni i žáci s jiným typem zdravotního postižení nebo se zdravotním znevýhodněním. Jejich počet nepřesáhne 25% nejvyššího počtu žáků ve třídě nebo studijní skupině podle odstavce 1.“

² „Žák bez zdravotního postižení se výjimečně a pouze po dobu nezbytně nutnou pro vyrovnání jeho znevýhodnění může vzdělávat ve škole, třídě či studijní skupině zřízené pro žáky se zdravotním postižením, pokud a) jde o žáka se zdravotním znevýhodněním, který při vzdělávání v běžné škole i při zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb a uplatňování vyrovnávacích opatření podle §1 odst. 2 celkově selhává, a pokud to vyžaduje jeho zájem; ustanovení § 9 odst. 1 platí obdobně.“

tj. novelizace vyhlášek, ministerstvo považuje za přínosná, pro naplnění rozsudku je však potřeba podniknout další kroky. Při tvorbě návrhu opatření budou zohledněna i doporučení Veřejného ochránce práv. Ministerstvo školství považuje výzkum Veřejného ochránce práv za užitečný a motivující pro společné úsilí ústředních orgánů státní správy a zástupců občanské společnosti zajistit rovnocenný přístup ke vzdělání pro všechny děti. Co se týče požadavku ochránce, aby vyhláška deklarovala individuální integraci, tedy inkluzivní přístup ke vzdělávání, jako prioritu, v tomto ohledu probíhající diskuze naznačuje, že takto formulovat zákonné ustanovení není možné, je otázkou, jak by tuto prioritu chtěl ochránce do vyhlášky integrovat. Dle J. Stárka § 2 Školského zákona jasně deklaruje, že žákovi má být poskytován takový prostor, aby s přihlédnutím k jeho individuálním vzdělávacím potřebám docházelo k maximalizaci jeho rozvoje. Pokud jde o rozpor vyhlášky č. 73/2005 Sb. se zákonem, ministerstvo školství chce toto téma zahrnout do diskuze o konsolidovaném plánu, jenž se bude předkládat Výboru ministrů Rady Evropy, a v zásadě se nebrání úpravě vyhlášky. Co se týče třetího doporučení o evidenci škol vzdělávajících dle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (a jejich žáků), ministerstvo školství uznalo, že absence přesných dat je velkým nedostatkem. J. Stárek, jako vrchní ředitel Sekce vzdělávání, vydal pokyn, aby se při příští novelizaci školského zákona, pokud dříve nedojde k novelizaci vyhlášky č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení, kodifikovalo zařazení kolonek zjišťujících počet různých typů vzdělávacích zařízení a počet dětí vzdělávaných v různých vzdělávacích programech do informačních systémů.

V další části svého vystoupení se J. Stárek věnoval zodpovězení otázek členů Rady vlády pro záležitost romské menšiny, jež byly ministerstvu zaslány před zasedáním Rady. První dotaz se týkal Programu financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním. J. Stárek informoval, že prostředky v tomto programu byly navýšeny a spoluúcast státu na financování se zvýšila z původních 75 % na 88 %. Finanční prostředky byly z ministerstva školství vzdělávacím zařízením již rozeslány.

Další dotaz souvisel s vývojem Reformy financování regionálního školství. V rámci reformy se pozornost věnovala i financování inkluzivního vzdělávání. Práce na přípravě reformy byla ministrem, i kvůli neshodám s některými partnery, pozastavena.

Třetí dotaz směřoval k operačním programům MŠMT podporujícím inkluzivní vzdělávání, zejména k projektu SIV - Systému inkluzivního vzdělávání. Projekt SIV byl připraven jako nástroj implementace Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání a dotýkal se i Strategie boje proti sociálnímu vyloučení. Projekt měl přinést i koncepci finančního zajištění Systému inkluzivního vzdělávání, což dosud nebylo žádnou vládou zajištěno. Práce na projektu byla v souvislosti s pozastavením některých činností na Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost ukončena, v současnosti se hledají cesty, jak činnost na přípravě tohoto projektu obnovit, zatím však bez jasného výsledku. Projekt VIP III, zaměřený na zvýšení kvality poskytovaných služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, byl zahájen. Centra podpory inkluzivního vzdělávání ukončí svoji činnost koncem roku 2012. Hledají se způsoby, jak specialisty v nich působící nadále v systému školství využívat.

Čtvrtý dotaz se vztahoval k sběru dat o počtu žáků s romskou etnicitou na školách vzdělávajících dle rámcového vzdělávacího programu s přílohou pro lehké mentální postižení. Počátkem roku byla zřízena pracovní skupina, která pod vedením J. Stárka iniciuje průzkum, jenž by měl tyto školy odhalit a zmapovat. Toto šetření by mělo být součástí podkladů pro Výbor ministrů Rady Evropy. Co se týče dotazu na výzkum České školní inspekce, J. Stárek uvedl, že má k dispozici předběžné výsledky. Česká školní inspekce se zabývala kontrolou 41 škol, kde při předchozí inspekční činnosti bylo shledáno chybné zařazení žáka do vzdělávacího programu. MŠMT požádalo ČŠI, aby provedla bleskový výzkum, který by

zjistil stav ve všech školách, které byly při předchozí inspekční činnosti šetřeny. Informace byly získány ze 122 škol, jež vzdělávají převážně dle přílohy rámcového vzdělávacího programu. Metodiku Česká školní inspekce použila stejnou, jako Ústav pro informace ve vzdělávání v roce 2009/2010. Jednalo se o kvalifikovaný odhad ředitelů škol. Byly získány údaje přibližně o 75 % žáků. Ve srovnání s výsledky Ústavu pro informace ve vzdělávání z roku 2010 je znatelný pokles (o 8.6 %) v počtu žáků romské etnicity v tomto typu vzdělávacích programů, ovšem nutno upozornit, že výsledky České školní inspekce jsou předběžné a tudíž neoficiální. Počet žáků romské etnicity tvoří 26,4 % celkového počtu žáků.

Poslední informace se týkala způsobu ohodnocení efektivity výstupů. V současné době ministr školství zadal nastavení nástroje vyhodnocení všech dotačních programů. Jelikož jsou v rámci MŠMT různí poskytovatelé dotací, systém má být upraven tak, aby nedocházelo k překryvu jednotlivých dotačních programů a v důsledku toho nenastal případ dvojího financování jedné aktivity.

Závěrem J. Stárek poskytl informaci o výsledcích jednání hodnotící dotační komise Programu Modulu A - integrace romské komunity. Uvedl, že výsledky budou projednány na poradě vedení dne 17. 7. a pokud budou schváleny, budou ještě tentýž den zveřejněny na webových stránkách MŠMT.

R. Köttnerová referovala o schůzce na MŠMT, která byla svolána za účelem nastavení dotačních programů zaměřených na integraci romské menšiny na rok 2013. Dále sdílela podněty týkající se vzdělávání učitelů pracujících s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí. Kritizovala kvalifikační rámec terciárního vzdělávání v tom ohledu, že vůbec nezohledňuje specifika práce s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí. Navrhuje vytvoření pracovní skupiny, která by v tomto smyslu dokument doplnila. Vysoké školy dle jejího názoru nepřipravují kvalitně studenty na práci s dětmi sociálně znevýhodněnými. Dále upozornila, že neexistuje pregnantní definice/kritérium sociálně znevýhodněného žáka.

M. Šimůnková poděkovala všem prezentujícím a sdělila, že výzkum veřejného ochránce práv jednoznačně podpořila a ztotožňuje se s jeho doporučeními. Otevřela diskusi a položila otázku na budoucnost NAPIVU a dále, zda MŠMT neuvažuje o systémové podpoře asistentů pedagoga namísto financování prostřednictvím dotačního titulu.

J. Stárek reagoval na kritiku nedostatečné přípravy budoucích pedagogů a vysvětlil, že MŠMT není ve vztahu k vysokým školám autoritativním orgánem. MŠMT jejich činnost neřídí ani neusměrňuje, s výjimkou administrace akreditačního procesu. Dle jeho názoru by apel členů Rady měl směřovat spíše k samotným pedagogickým fakultám. Ke QRAMu poznamenal, že popis kompetencí a nastavení rámců je záměrně obecné, aby byla zachována autonomie vysokých škol žádat o akreditaci jakéhokoliv programu. K definici sociálně znevýhodněného žáka uvedl, že existuje pouze v rámci dotačního titulu, ale oficiálně nebyla formulovaná. Toto vymezení bude zřejmě záležitostí mezirezortní spolupráce MŠMT a MPSV. K otázce systémové opatření ve věci financování asistentů pedagoga vysvětlil, že o alternativním řešení se uvažovalo v rámci Reformy financování regionálního školství. Vzhledem k pozastavení práce na reformě není v současnosti řešen ani problém financování asistentů pedagoga. Co se týče Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání, nespuštění projektu Systém inkluzivního vzdělávání ochromilo naplňování NAPIVU. MŠMT se přesto snaží implementovat dílčí opatření.

J. Schneider, první náměstek ministra zahraničí, přispěl poznámkou k rozsudku D. H.: Ostudu nelze vyčíslit penězi. Diplomacie se snažila zamezit tomu, aby se ČR nedostala pod palbu ještě ostřejší kritiky. V současné chvíli se tomu však již nedá zabránit. Věř, že s nástupem nového ministra školství se situace zlepší. Komunikace s Výborem ministrů by podle něho měla probíhat na co nejvyšší politické úrovni ze strany MŠMT. Politická vůle se

demonstruje tím, že rozhodne o přidělení finančních prostředků. Pokud ČR ztratí před Radou Evropy kredibilitu, přijde o velké finanční prostředky z EU, které by mohly podpořit systémové řešení. Proto musíme věrohodně deklarovat, že na problému pracujeme. Je evidentní, že některé učiněné kroky byly efektivní a ty by se měly prezentovat na mezinárodní i národní úrovni a šířit jako příklady dobré praxe.

D. Beňák vyjádřil přání, aby Romové byli přizváni do pracovních skupin MŠMT a dostali tak možnost koncepčně se podílet na tvorbě opatření a projektů. Do diskuze se dále zapojili: L. Kůrová, J. Gjuríčová, S. Daniel.

Návrh usnesení

Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

ze dne 13. července 2012 k bodu č. 6 Inkluzivní vzdělávání

Rada

I. doporučuje Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy

a) důsledně plnit požadavky Výboru ministrů Rady Evropy vyplývající z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci D. H. a ostatní versus ČR;

b) zintenzivnit a urychlit proces začleňování romských dětí do hlavního vzdělávacího proudu a zavádění modelu inkluzivního vzdělávání v českém školství;

II. žádá ministra školství předložit do příštího zasedání Rady informace o vlivu přijatých opatření na romské děti v oblasti vzdělávání (zejména dopadu na školní prospěch, školní docházku, reintegraci ze základních škol praktických na běžné, přestup ze základních škol na střední školy a na výskyt kázeňských a výchovných problémů atd.);

III. žádá a doporučuje ministerstvu školství, aby v součinnosti s Českou školní inspekcí, Veřejným ochráncem práv a Úřadem vlády (tj. Sekce pro lidská práva a Agentura pro sociální začleňování) zavedl pravidelné roční monitorování stavu zařazování do škol a tříd zřízených dle rámcového vzdělávacího programu speciálního vzdělávání s přílohou LMP a počtu žáků v těchto školách a třídách, specificky žáků bez diagnózy LMP a romských žáků, a pro toto monitorování připravil v součinnosti s výše uvedenými partnery všeobecně akceptovatelnou odbornou metodiku a předložil ji ke stanovisku Radě.

Výsledek hlasování:

Pro – 17

Proti – 0

Zdržel se – 1

Návrh usnesení byl přijat.

Bod jednání č. 7 – Plány změn v rámci přípravy sociálních reforem II

V rámci tohoto bodu jednání zástupce ministra Práce a sociálních věcí, J. Dobeš, informoval v obecné rovině o připravovaných změnách. Z důvodu rozsáhlosti tohoto tématu byli členové Rady požádáni, aby v případě konkrétních dotazů kontaktovali kancelář Rady, která zajistí jejich zodpovězení, případně zorganizuje zasedání Výboru Rady, kde by se tomuto tématu věnovala širší pozornost.

Bod jednání č. 8 – Prezentace Romů v mediích

Vzhledem k v posledních měsících zvýšené medializaci případů trestné činnosti, jejímiž pachatelé měli být údajně Romové, je žádoucí rozvinout k tématu konstrukce mediálního obrazu Roma diskuzi. Pozvání na jednání Rady přijaly předsedkyně Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, JUDr. Kateřina Kalistová, a vedoucí Oddělení televize Analytického odboru Úřadu Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, Mgr. Vilma Hušková, za účelem pohovořit o činnosti a možnostech Rady postihovat provozovatele nekorektního vysílání a reagovat na stížnost členů Rady vlády, co se týče způsobu referování o příslušnicích romské menšiny v médiích (zejména ve vysílání TV NOVA, která dle jejich názoru dávala ve svém zpravodajství nejvíce prostoru tomuto typu neověřených a účelově dezinterpretujících zpráv). Tato etnizace trestné činnosti v reportážích a zvýšená medializace takových kauz prohloubily negativní postoj majority vůči Romům. Dle jejich názoru by Rada měla zvýšit ostražitost k mediální prezentaci Romů a měla zabezpečit korektní způsob informování, oproštěný od tendence posilovat předsudky vůči romské menšině. M. Šimůnková prohlásila, že se s výzvou členů Rady naprosto ztotožňuje a že v tiskovém prohlášení publikovaném v návaznosti na břeclavskou kauzu zdůraznila, že v důsledku zveřejnění nepravdivé informace o romské etnicitě pachatelů se zvedla vlna protiromských nálad nejen v Břeclavi a bezprostředním okolí, ale v celé České republice. Následně napsala dopisy šéfredaktorům předních deníků s žádostí o schůzku, aby s nimi téma prodiskutovala. Setkání se uskutečnilo pravděpodobně v průběhu léta.

Slova se ujala K. Kalistová, která prezentovala činnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Jedná se o kolegiální orgán, má třináct členů, rozhoduje prostou většinou sedmi hlasů. Má odborné zázemí, tj. Úřad Rady, jehož nejdůležitější součástí je oddělení analytiků a právníků, kteří (právníci) pracují se závěry analýz. Úřad Rady je jedním z nejmenších v Evropě, zaměstnává čtyři analyticky (počítá se s přijetím pátého pracovníka). Pro srovnání, např. v Maďarsku je zřízena samostatná sekce, čítající dvacet pět analytiků, jež se věnuje výhradně otázkám souvisejícím s potenciálním ohrožením dětí a mladistvých ve vysílání, zatímco v našich podmínkách se čtyři analytici věnují všem tématům.

Je důležité si uvědomit, že provozovatelé vysílání mají dle dikce zákona právo vysílat „svobodně a nezávisle“. Omezení, která lze aplikovat, vyplývají zejména ze zákona č. 231/2011 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Tento zákon problematiku podněcování k nenávisti na základě rasy, pohlaví, náboženství, národnosti nebo příslušnosti k určité skupině obyvatelstva, reflektuje v HLAVĚ I, pojednávající o Řízení o udělení licence k provozování rozhlasového a televizního vysílání šířeného prostřednictvím vysílačů, a to konkrétně v § 12, článku 12, písmena b). Rada nemůže ovlivňovat obsahovou skladbu programů, přikazovat či zakazovat určité typy pořadů, takové jednání by bylo cenzurní, v rozporu se zákonem č. 231/2011 Sb., a v důsledku protiústavní (do jejich obsahu lze zasahovat pouze na základě zákona a v jeho mezích). Rada má kompetenci a pravomoc odvysílané pořady monitorovat, a to na základě vlastní iniciativy nebo stížnosti. Stížností bývá podáno přibližně tisíc ročně. Na podnět stížnosti je vypracována analýza, na jejímž základě je stěžovateli odpovězeno. Radě nepřísluší hodnotit etické aspekty či vhodnost vysílání, to je v kompetenci jiných orgánů. Co se týče stížnosti členů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, tak její předmět lze vztáhnout ke třem ustanovením zákona. Jedno z nich stanovuje požadavek na objektivitu a vyváženost informací ve vysílání (viz HLAVA I, Práva a povinnosti při vysílání programu, § 31 Obsah programů, článek 2: „Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Názory nebo hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru). Za porušení tohoto ustanovení Rada může udělit peněžitou sankci až do výše 2,5 miliónu korun. Druhým ustanovením je již zmiňované podněcování

k nenávisti (písmeno b) článku 12 § 12). Toto ustanovení upravuje podmínky prodloužení licence k provozování vysílání, a to následovně: „Rada ... platnost licence neprodlouží v případě, že provozovateli vysílání s licencí byla opakovaně pravomocným rozhodnutím uložena sankce za závažné porušení následujících povinností: [provozovatel vysílání] zařadil do vysílání pořady, které podněcovaly k nenávisti z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti nebo příslušnosti k určité skupině obyvatelstva. Za porušení tohoto ustanovení lze uložit pokutu až do výše 10 miliónů korun. Třetí ustanovení se týká zákazu šíření takového vysílání, jež utvrzuje stereotypní předsudky o příslušnících menšin. Je kodifikováno v Hlavě I, § 32, článku 1 písmena i): a zní: „Provozovatel vysílání je povinen nezařazovat do programů pořady, které mohou utvrzovat stereotypní předsudky týkající se etnických, náboženských nebo rasových menšin“. Za porušení tohoto ustanovení nelze udělit sankci, Rada může pouze vydat upozornění na porušení zákona, jelikož takový případ nelze přezkoumat u soudu. Pokutu za porušení požadavku na objektivitu a vyváženost poskytovaných informací a za podněcování k nenávisti lze udělit až v druhé instanci, to znamená po udělení jednoho upozornění. Při analýzách se vychází z definice tzv. typové shodnosti pořadů, kterou zavedla judikatura Nejvyššího správního soudu. Správní řízení provedená v posledních dvou letech ukázala, že výklad tohoto konceptu je v praxi aplikován *ad absurdum*, jelikož se v případě porušení zmíněných ustanovení u daného pořadu požaduje absolutní shodnost s pořadem, jež zákonné ustanovení již porušil a jehož provozovatel byl na toto porušení Radou upozorněn. To znamená, že pokuta může být udělena provozovateli pouze v případě, že daný pořad odvysílá podruhé, což činí tento nástroj ve smyslu snahy o nápravu v praxi neúčinný. Rada učinila poslední pokus zvrátit tuto praxi a udělila České Televizi za její pořad pokutu. Čeká, až kauza dospěje k Nejvyššímu správnímu soudu a doufá, že soud nebude nadále pokračovat v této nesmyslné praxi a rozhodne o udělení pokuty. Rada má k jednotlivým ustanovením množství stížností a snaží se najít typově shodné pořady, jež upozornění za jejich porušení dostaly v minulých letech.

K. Kalistová dále referovala o stížnostech, které se týkaly Romů. Jisté občanské sdružení podalo stížnost na pořad Diany Kobzanové, který se vysílal na rozhlasové stanici Frekvence 1. Rada vydala upozornění na porušení zákazu podněcování k nenávisti a utvrzování stereotypních předsudků. Média tomuto řízení nevěnovala pozornost navzdory tomu, že Rada rozesílá na příslušná místa tiskovou zprávu (včetně ČTK). Další stížnost se týkala užívání termínu „nepřizpůsobivý“ v médiích jako kolektivní označení příslušníků romského etnika. Rada sice neshledala porušení zákona, avšak situaci považovala za vážnou a stížnost postoupila Asociaci televizních organizací (dále jen „ATO“), aby se nad problémem zamyslela a zavedla účinná opatření. Stížnost byla zaslána také Radě české televize, která se následně se stanoviskem Rady pro televizní a rozhlasové vysílání, že by se toto označení nemělo ve vysílání užívat, ztotožnila a přislíbila, že učiní kroky, aby v jejím vysílání této praxi zamezila. Tato jednání proběhla v listopadu roku 2011 a ATO do dnešních dnů na stížnost nereagovala. ATO je samoregulátor televizního vysílání, čili může vstupovat do správních řízení a její postavení je v tomto smyslu zásadní. Obdobné subjekty v západních zemích jednají v takových situacích velmi účinně.

Co se týče výzvy členů Rady pro záležitosti romské menšiny adresované Radě pro televizní a rozhlasové vysílání, tak K. Kalistová vysvětlila, že se stížností nezačali zabývat, jelikož nebyla podána standardním způsobem, výzva byla publikována formou tiskové zprávy na serveru sdružení Romea. Nicméně již před tím, než byla výzva zveřejněna, přistoupili pracovníci Úřadu Rady pro rozhlasové a televizní vysílání v reakci na eskalaci štvavého protiromského zpravodajství k určitým opatřením. O nich hovořila V. Hušková. Pracovníci Rady konzultovali kauzy s Kateřinou Valachovou, vedoucí právního oddělení kanceláře veřejného ochránce práv. Ombudsman bude mít výsledky jejich analýzy k dispozici po

prázdninách, tudíž členům Rady vlády budou moci být prezentovány na jejím příštím zasedání. Eventuálně mohou být prezentovány jednotlivé reportáže a na nich konkrétně ukázány analytické postupy.

Mgr. Vilma Hušková měla v úmyslu hovořit o tom, co obnáší tvorba zpravodajství, jak vybírají své obsahy komerční provozovatelé a v kontrastu s tím, jak své obsahy musí vybírat provozovatel veřejnoprávní (podle konceptu zpravodajských hodnot, podle konceptu informačních filtrů atd.), ale z nedostatku času se omezila na téma kroků, které Rada pro rozhlasové a televizní vysílání činila/činí v reakci na štvavé protiromské zpravodajství. Jedná se významnou kumulaci prezentování událostí (zejména na TV Nova), ve kterých reálně, či domněle, figurovali občané romské národnosti, a to jak v roli pachatele, tak oběti trestné činnosti (etnický Čech zastřelil Roma kuší, břevlavská kauza, údajné přepadení dívky z Liberce romskými útočnými atd.). Tento fenomén vyvolal zpětnou mediální reflexi. Vilma Hušková uvedla, že jedinou oficiální reakcí na zmíněné dění byla stížnost občanského sdružení KONEXE na zpravodajství TV Nova. Na tento podnět Úřad pro Radu (pro rozhlasové a televizní vysílání) zpracoval návrh poměrně rozsáhlé monitorovací akce (zpravodajství o trestné činnosti, ve které hrála roli romská etnicita), které se mají věnovat tři (ze čtyř) analytiků. Rada tuto akci schválila a zadala Úřadu k vypracování. Monitoring bude zahrnovat zpravodajství od ledna do května roku 2012. Jedním z výstupů bude zhodnocení zpravodajství o břevlavské kauze. Na monitoringu se v současnosti intenzivně pracuje. Práce v první etapě zahrnovala rešeršní činnost, kdy muselo být analyzováno více než 150 hlavních zpravodajských relací TV Nova. Byly selektovány reportáže o trestné činnosti, kde hrála roli romská etnicita a současně obdobné reportáže, ve kterých příslušník romského etnika nefiguroval. Účelem tohoto srovnání bylo zjistit, zda je u zpravodajství TV Nova patrný příklon k výběru reportáží s tématem romské etnicity, zda lze vystopovat cílený záměr, který by byl analyticky vyhodnotitelný. V druhé etapě budou vybrány reportáže zásadní pro celkové vyhodnocení, které budou analyzovány standardními metodami. Zacílení výstupu analýzy jsou možnosti aplikace zmíněných paragrafů mediálního zákona (zákon č. 231/2011 Sb.) na daný materiál. Rada na základě výstupu analýzy rozhodne o eventuálním dalším postupu. Obecně lze uplatnit tři varianty postupu: Rada buď neshledá porušení zákonných ustanovení, nebo shledá a vydá upozornění, případně uloží pokutu. Třetí možnost do úvahy nepřipadá, jelikož TV Nova zatím nedostala žádné upozornění. Pokud subjekt obdrží upozornění na porušení zákonného ustanovení, následuje lhůta k nápravě. Úřad s časovým odstupem provede kontrolní monitoring s cílem odhalit, zda provozovatel učinil nápravná opatření. V případě, že by Úřad vypátral další porušení, pak může Rada uložit finanční sankci, pravomocné rozhodnutí však musí učinit městský soud v Praze, v další instanci Nejvyšší správní soud.

Posuzovat jednání provozovatele ve smyslu, jakým způsobem informuje příjemce veřejné služby, je možné v několika rovinách. Rada může např. konstatovat, že došlo k selhání oproti standardům a kodexům žurnalistické práce, ovšem toto jednání nemá povahu správního deliktu a není s ohledem na kompetence Rady vymezené zákonem pro správní řízení relevantní. Pokud Rada vyšetřuje stížnost na porušení zákona o provozování vysílání, musí prokázat materiální stránku správního deliktu, jeho společenský dopad atd. Od zhodnocení závažnosti správního deliktu se odvíjí výše sankce; sankce musí být z právního hlediska obhajitelná před soudem.

Místopředsedkyně Rady L. Balogová zahájila k tématu diskuzi. Š. Tišer a P. Banga hovořili o tom, že by Rada měla zahajovat šetření z vlastní iniciativy. Dále P. Banga upozornil na nezvykle dlouhý vysílací čas (10 minut), který TV Nova ve zpravodajství věnovala kauze napadané dívky z Liberce. Poté, co vyšlo najevo, že obvinění bylo smyšlené, zpravodajská relace vyhradila této informaci zprávu o délce 35 vteřin. J. Gjuricová upozornila

na roli členů občanské části Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, co se týče možnosti utvářet mediální obraz Romů a sdílela svoji pozitivní zkušenost s mediální prezentací projektu Úsvit, jehož součástí je program Asistent prevence kriminality. D. Beňák vznesl dotaz, zda bude analýza veřejně dostupná.

V. Hušková uvedla, že Rada vyvíjí vlastní iniciativu a vytvořila dlouhodobý monitorovací plán. Pracovníci analytického oddělení kontrolují více než 300 televizních kanálů. V ČR totiž nejsou pouze celoplošné televizní stanice, ale také desítky infokanálů a také množství družicových programů, které od nás vysílají do zahraničí, a to i v cizích jazycích. Plán monitoringu musí zohlednit všechny tyto typy vysílání, přičemž na tuto práci jsou vyčleněni pouze tři analytici. Kromě toho Rada musí reagovat na všechny podané stížnosti.

K. Kalistová doplnila, že případné stížnosti Radě je vhodné podávat co nejdříve po odvysílání závadového pořadu, jelikož pracovníci analytického oddělení nenahrávají pořady všech televizních stanic, pouze celoplošných. Poskytovatelé jsou povinni uchovávat kopie pořadů pouze třicet dní a v této lhůtě je Rada schopná je oslovit a dotyčný materiál si vyžádat. Co se týče dotazu na dostupnost výstupu analýzy pro veřejnost, uvedla, že bude zveřejněn na webových stránkách Úřadu a bude rozeslán formou tiskové zprávy novinářům. Dále reagovala na P. Bangu informaci, že Rada před dvěma lety dala podnět k zahájení správního řízení za účelem zjednat nápravu u provozovatelů vysílání, kteří věnují ve zpravodajství dlouhý čas kauzám o trestné činnosti či negativních jevech a pokud se prokáže jejich dezinfomativní povaha, tak sdělení o této skutečnosti a osvětlení případu věnují čas nepoměrně menší. Rada však v soudním sporu neuspěla. Závěrem K. Kalistová členům Rady doporučila, aby se obrátili se svou stížností a podněty na Českou Televizi, které vyplývají ze zákona o České televizi přísnější povinnosti a odpovědnost, pokud jde o obsah vysílání. V září bude K. Kalistová na zasedání Rady pro rozhlasové a televizní vysílání iniciovat schválení doporučení, které se bude adresovat Asociaci televizních organizací, jehož obsahem bude apel, aby se ve zpravodajství o trestné činnosti neuváděla etnicita pachatelů.

M. Šimůnková sdělila, že přikládá význam plánovaným schůzkám s redaktory hlavních deníků a dalších periodik. Bylo by ku prospěchu věci, pokud by ji na schůzku doprovodil někdo z občanské části Rady vlády. Dále uvedla, že Agentura pro sociální začleňování také vypracovává analýzu mediální prezentace kauz spojovaných s příslušníky romského etnika.

Plánovaný bod jednání č. 9, tj. představení iniciativy Aliance proti dluhům, byl z důvodu časové tísně stažen z programu jednání a odložen na příští zasedání Rady.

Bod jednání č. 10 – Činnost Sekce pro lidská práva a Oddělení kanceláře Rady

Činnost Sekce pro lidská práva prezentovala M. Šimůnková. Sdělila, že 24. dubna zorganizovala neformální setkání s romskými představiteli v Lichtenštejnském paláci, jehož cílem byla diskuze o současném postavení Romů v ČR.

Dne 26. 4. se v Ostravě zúčastnila diskuze s ženami, které byly nezákonně sterilizovány, o podnětu k odškodnění, který schválila Rada vlády pro lidská práva. Informovala o administrativním postupu podnětu. V současnosti bylo ukončeno mezirezortní připomínkové řízení. V rámci něho se vyskytlo několik zásadních připomínek, zejména od ministerstva zdravotnictví a ministerstva financí. Námitka ministerstva financí spočívala v otázce, kde se na odškodnění najdou prostředky. Tyto připomínky musí být vypořádány

a poté bude materiál připraven k projednání vládou, což M. Šimůnková považuje za úspěch bez ohledu na postoj, který k podnětu zaujme vláda.

Dne 13. května se dále účastnila Pietního aktu v Letech u Písku. Dne 12. května přijala pozvání na soutěž Česko-slovenská miss Roma. Ve dnech 21. až 25. 5. navštívila Českou republiku delegace z Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. Delegaci se věnoval pracovník Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny M. Martínek, který pro ni taktéž vytvořil program. Členové delegace hovořili se zástupci ministerstev, navštívili Šluknovsko, Ostravu, Brno a Ústí nad Labem. Dne 1. června se konala schůzka s představiteli Celostátní Asociace Romů, jejímž předmětem bylo sdělení podnětů a požadavků Asociace. Jedním z nich je vytvoření postu zmocněnce vlády pro záležitosti romské menšiny. Schůzka za stejným účelem se uskutečnila i s premiérem vlády.

Dne 7. června doprovázela M. Šimůnková s ředitelem Agentury amerického a norského velvyslance na cestě po Šluknovsku, kde došlo k setkání s místními starosty i Romy.

Ve dnech 25. až 26. června se ve Skopje uskutečnilo zasedání Mezinárodního řídicího výboru Dekády romské inkluze. Proběhlo zde předání předsednictví Dekádě z Makedonie na Chorvatsko. Byly zde také prezentovány zprávy o pokroku v členských zemích, diskutovalo se o návaznosti činnosti Dekády na politiku Evropské komise a její rámce pro národní strategie integrace Romů.

Činnost Odd. kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny představil O. Klípa. Kancelář se v posledních měsících zabývala tvorbou Zprávy o pokroku (tzv. Progress report), která byla prezentována na Mezinárodním řídicím výboru Dekády romské inkluze 2005 – 2015 ve Skopje (viz výše). Dále byla vytvořena a vládě předložena *Výroční zpráva Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny*. V nedávné době kancelář dokončila *Zprávu o stavu romské menšiny v ČR za rok 2011*, která by měla být v blízké době předložena do vnějšího připomínkového řízení. Významnou část agendy tvoří také administrace dotací. Proběhla rovněž zasedání *Výboru pro spolupráci se samosprávami a koncepci romské integrace* a *Výboru pro Evropskou platformu pro začleňování Romů a Dekádu romské inkluze 2005-2015*.

Bod jednání č. 11 – Činnost Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách

V rámci tohoto bodu byla ředitelem Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách (dále jen „Agentura“), M. Šimáčkem, Rada seznámena s návrhem na zajištění činnosti Agentury pro období 2013-2015, dále byla představena Výroční zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování za rok 2011 a naplňování Strategie boje proti sociálnímu vyloučení (dále jen „Strategie“).

Dle usnesení vlády z roku 2012 byla působnost Agentury vymezena na období 2008 až 2012. Její další budoucnost závisí na politickém rozhodnutí. Rozhodnutí bylo přijato a jeho výsledkem je pokyn, aby činnost Agentury pokračovala za stejných podmínek jako dosud, tj. v rámci Odboru pro sociální začleňování v Sekci pro lidská práva Úřadu vlády. Návrh na zajištění činnosti Agentury obsahuje také žádost o finanční prostředky z Evropského sociálního fondu (EFS). Financování by tedy mělo být pokryto částečně prostředky ze státního rozpočtu a větší částí z EFS. Žádost do programu EFS musí být podána do konce července. Návrh nyní čeká na schválení vládou, projednáván bude na zasedání vlády dne 25. července. Předkládá ho zmocněnkyně vlády pro lidská práva a premiér vlády. Poté, co

bude projednán vládou, bude zpřístupněn členům Rady vlády. Součástí tohoto návrhu byla externí i interní evaluace činnosti Agentury, výsledky interního auditu, který se zaměřil na finanční aspekty i věcnou stránku činnosti Agentury. Materiál dále obsahuje Analýzu poptávky měst, obcí a regionů po spolupráci s Agenturou. Z ní vyplývá, že poptávka čtyřnásobně převyšuje kapacitu Agentury. Tento údaj je základním argumentem pro pokračování její činnosti. Další přílohou návrhu je Metodika práce Agentury pro sociální začleňování a přínos jejího působení v romských lokalitách ve městech, obcích a regionech podle velikosti sídla (resp. počtu obyvatel), která zhodnocuje účinnost nástrojů a metod. Vláda přijala závazek, že bude podporovat sociální začleňování a ve svém programovém prohlášení konstatuje, že to bude činit prostřednictvím Agentury. Národní program reforem deklaroval, že Agentura bude v regionech klíčovým orgánem implementace politiky sociálního začleňování. To jsou další argumenty, o něž se opírá návrh na pokračování činnosti Agentury pro roky 2013-2015. Součástí návrhu je úprava struktury odboru a jeho personální kapacity a také změna názvu z původního „Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách“ na „Agentura pro sociální začleňování“. Návrh prošel v červnu připomínkovým řízením. Připomínky byly až na přetrvávající rozpor s Ministerstvem financí a Svazem měst a obcí vypořádány. Na návrh zajištění činnosti Agentury se váže příprava navazujícího individuálního projektu z prostředků OP LZZ (Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost). Projekt má jednu klíčovou aktivitu zaměřenou na motivaci Romů zapojit se do plánovacích procesů v samosprávě. Žádost se má předložit do 31. července.

Dále M. Šimáček informoval o tom, že úkol zpracovat věcný záměr zákona o Agentuře, jež rovněž vyplýval z usnesení vlády č. 85 ze dne 23. ledna 2008, byl zrušen premiérem vlády.

Výroční zpráva o činnosti Agentury byla v měsíci červnu vzata vládou na vědomí. M. Šimáček zhodnotil úspěchy Agentury a předstířel cíle a plán další činnosti.

Dohledem nad naplňováním Strategie je pověřena zmocněnkyně vlády pro lidská práva, M. Šimůnková. Na implementaci Strategie se podílí rovněž Agentura. Dne 19. ledna 2012 proběhlo první jednání mezirezortní koordinační skupiny řízené zmocněnkyní vlády pro lidská práva. 9. května 2012 byly shromážděny podněty od rezortů a ostatních gestorů k 72 opatřením, jež Agentura vypracovala. Mezirezortní koordinační skupina bude sledovat naplňování těchto opatření. Rovněž v rámci Agentury byli ustanoveni pracovníci, jež mají kooperovat s pracovníky ministerstev za účelem tohoto dohledu. Další zasedání mezirezortní koordinační skupiny se uskuteční 4. září.

Do diskuze k tomuto bodu se zapojili D. Jiránek a J. Baláž.

Bod jednání č. 12 – Představení podnětu Celostátní asociace Romů

V. Galbavý představil organizaci Celostátní Asociace Romů (dále jen „Asociace“), její cíle a plány. Dále referoval o aktivitách, které Asociace vyvíjela v rámci šluknovských nepokojů a tzv. břeclavské kauzy.

Dne 14. října 2011 se v Brně uskutečnila celostátní konference Romů. Jejím cílem bylo identifikovat příčiny problémů Romů, pokusit se nalézt řešení, která by přispěla nejen ke zlepšení životní úrovně a sociálního postavení Romů, ale také ke zlepšení vzájemných vztahů mezi touto minoritou a majoritní společností. Po této konferenci byla založena Asociace jako zastřešující organizace seskupující 24 neziskových organizací. Její ambicí je stát se rovnocenným partnerem institucím zabývajícím se sociálním začleňováním.

Dále V. Galbavý referoval o schůzce s premiérem vlády. Zástupci Asociace zde premiérovi předložili své návrhy a doporučení. Jedním z nich byl požadavek, aby byl zřízen post zmocněnce vlády pro záležitosti romské menšiny s exekutivní pravomocí. Agentura by měla přejít pod jeho gesci. Dalším požadavkem bylo, aby romští profesionálové zastávali funkce a pozice ve veřejné správě. Předseda Asociace v souvislosti s tím upozornil i na to, že v Oddělení kanceláře Rady vlády nejsou Romové dostatečně personálně zastoupení. Vyjádřil zájem pravidelně se účastnit zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Zástupci Asociace dále apelovali, aby byla obnovena televizní relace Romale. V. Galbavý tlumočil, že premiér vyjádřil podporu myšlenky, aby se romští představitelé podíleli na řešení problémů své komunity.

Bod jednání č. 13 - Různé

Předseda *Výboru pro odškodnění romského holocaustu*, Č. Růžička, vyjádřil nespokojenost se svěřením správy pietního místa v Letech u Písku Památníku Lidice. Vláda rozhodla, že na místě vybuduje dokumentační středisko, přitom tvrdila, že na odstranění vepřína nejsou finance. Č. Růžička se ptá, proč nevyužila návrhu Výboru vložit plánované prostředky na budování dokumentačního centra do sbírkového fondu, který by umožnil odkoupení budovy vepřína. Dle jeho názoru by to bylo užitečnější, nežli budovat středisko v lokalitě, která je vzhledem k hlavním střediskům kulturního a politického života odlehlá. Středisko by mělo smysl vybudovat v Praze, či Brně, kde by běžní občané i studenti měli k potřebným informacím blíže.

Bod č. 14 – Závěr

M. Šimůnková ukončila zasedání a poděkovala přítomným za účast.

ZAPSALA: Bc. Nikola Ludlová

SCHVÁLIL: RNDr. Petr Nečas

V Praze dne